

Minun terveyteni @ EU

EU:n sähköiset rajatylittävät terveyspalvelut

Minun terveyteni @ EU

Sähköiset terveyspalvelut – digitaalinen palveluinfrastruktuuri
Euroopan unionin tarjoama palvelu

YLEISTÄ	4
Mitä ovat Euroopan valtioiden rajat ylittävät sähköiset terveystiedot?	4
Miksi Euroopassa tarvitaan sähköisiä rajatylittäviä terveystietoja? Mitä hyötyä niistä on EU-kansalaisille?	4
Miten palvelut toimivat?	5
Missä maissa sähköiset rajatylittävät terveystiedot ovat jo käytössä?	5
POTILAS	6
Miten henkilötiedot suojataan?	6
Mitä minun on tehtävä, jotta terveystietojani voidaan luovuttaa ulkomaille?	6
Voinko käyttää matkustusmaassa samoja terveystietoja kuin maan kansalaiset?	7
Mitä asiakirjoja minun on otettava mukaan, kun käyn ulkomailla apteekissa tai lääkärissä?	7
En osaa farmaseutin kieltä. Miten farmaseutti saa oikeat tiedot lääkäriltäni?	7
Mistä tiedän, miten lääkkeet on otettava?	7
Saanko lääkkeitä korvauksen matkan jälkeen ja miten korvausta haetaan?	8
Reseptini on ihan tavallinen. Miksi en saa lääkettä apteekista ulkomailla?	8
En saanut lääkettä ulkomaisesta apteekista, mutta tarvitsen lääkkeen nopeasti. Mitä teen?	8
Olen EU-kansalainen. Matkustin toiseen EU-maahan ja sain sieltä sähköisen lääkemääräyksen. Voinko ostaa määrätyt lääkkeet asuinmaastani?	8
Voinko käydä ostamassa lääkkeitä toisen puolesta, esimerkiksi lapseni tai puolisoni puolesta?	9
ASUINMAASSA TOIMIVAT LÄÄKÄRIT	10
Voivatko kaikki matkustusmaan lääkärit nähdä potilaan terveystiedot automaattisesti? Tarvitseeko minun ilmoittaa, että potilaani on matkustamassa?	10
Millä kielellä sähköinen lääkemääräys on kirjoitettava?	10
Mitä tietoja potilastietojen yhteenveto sisältää?	11

MATKUSTUSMAASSA TOIMIVAT LÄÄKÄRIT..... **12**

Miten tarkistan potilaan henkilöllisyyden ennen potilastietojen yhteenvedon avaamista?	12
Miten voin tutustua ulkomaan kansalaisen potilastietojen yhteenvetoon?	12
Millä kielellä potilastietojen yhteenveeto on luettavissa?	
Mitä jos en ymmärrä kyseistä kieltä ja potilas tarvitsee kiireellistä hoitoa?	12
Mitä jos potilas saapuu päivystykseen mutta ei saa asianmukaista hoitoa, koska hänen tietonsa eivät olleet ajan tasalla? Kuka on vastuussa?	13
Miten ulkomainen potilas maksaa saamistaan terveystalvuluista?	13

MATKUSTUSMAASSA TOIMIVAT FARMASEUTIT..... **14**

Miten tarkistan potilaan henkilöllisyyden?	14
Miten voin tutustua potilaan tietoihin?	14
Mitä tietoja voin nähdä?	14
Voinko ottaa tarvittaessa yhteyttä potilaan lääkäriin?	14
Millä kielellä potilaan tiedot ovat luettavissa?	15
Millä kielellä neuvon potilasta ja ohjeistan lääkkeen käytössä?	15
Miten lääke korvataan? Täytyykö potilaan maksaa lääkkeestä, vaikka omassa maassani se on korvattava? Mitä jos lääke on korvattava potilaan maassa mutta ei minun maassani?	15

Valtioiden rajat ylittäviä sähköisiä terveystalvuluista otetaan vaiheittain käyttöön EU:n jäsenvaltioissa. Voit tarkistaa ajantasaiset tiedot palveluihin osallistuvista maista osoitteesta https://ec.europa.eu/health/ehealth/electronic_crossborder_healthservices_fi

Mitä ovat Euroopan valtioiden rajat ylittävät sähköiset terveystietopalvelut?

Ihmisten liikkuvuus EU-maiden välillä on jatkuvassa kasvussa; tästä syystä Euroopan unionin toimielimet hyväksyivät vuonna 2011 uuden direktiivin (2011/24/EU), jolla varmistetaan EU:n alueella liikkuvien EU-kansalaisten hoidon jatkuvuus. Yhteisen sähköisen palvelun avulla EU-maat voivat vaihtaa terveystietoja turvallisesti ja tehokkaasti.

Kaikissa EU-maissa ollaan asteittain ottamassa käyttöön kaksi valtioiden rajat ylittävää sähköistä terveystietopalvelua:

- **Sähköiset lääkemääräykset (ja sähköiset lääketoimitukset)**, jotka siirtyvät suojatussa tietojärjestelmässä potilaan vakuutusmaasta (ts. asuinmaasta) siihen maahan, jossa hän kulloinkin vierailee. Näin potilas voi ostaa lääkkeensä toisessa EU-maassa sijaitsevasta apteekista. Asuinmaallesi ilmoitetaan, kun noudat lääkkeesi toisesta EU-maasta (sähköinen lääketoimitus).

- **Potilastietojen yhteenvedot**, joissa on tietoa tärkeistä terveytesi liittyvistä tekijöistä, kuten allergioista, nykyisestä lääkityksestä, aiemmista sairauksista ja leikkauksista. Potilastietojen yhteenvedot ovat osa eurooppalaista sähköistä potilaskertomusta, johon terveystietoja kerätään laajemmin ja joka tullaan ottamaan käyttöön kaikissa EU-maissa myöhemmässä vaiheessa. Digitaalisen potilastietojen yhteenvedon tarkoituksena on antaa lääkäreille keskeiset tiedot potilaasta lääkärin omalla kielellä, kun potilas tulee toisesta EU-maasta ja kielivaikeudet voivat haitata. Potilastietojen yhteenvedo sisältää vain perustiedot; pidemmällä aikavälillä koko sähköinen potilaskertomus on määrä ottaa käyttöön kaikkialla EU:ssa.

Sähköisiä lääkemääräyksiä ja potilastietojen yhteenvedoja voidaan toimittaa EU-maiden välillä uuden sähköisten terveystietopalvelujen digitaalisen palveluinfrastruktuurin (eHDSI) ansiosta. Se yhdistää kansalliset sähköiset terveystietopalvelut toisiinsa niin, että ne voivat vaihtaa terveystietoja keskenään.

Miksi Euroopassa tarvitaan sähköisiä rajatylittäviä terveystietopalveluita? Mitä hyötyä niistä on EU-kansalaisille?

Sähköisten rajatylittävien terveystietopalveluiden ansiosta jokainen EU-kansalainen, joka tarvitsee terveydenhuoltoa vieraillessaan toisessa EU-maassa, voi saada sitä samankaltaisin edellytyksin kuin omassa maassaan. Niiden ansiosta voit esimerkiksi ostaa lääkkeesi ulkomaisesta apteekista ilman paperireseptiä ja törmäämättä kielimuuriin.

Lisäksi matkustusmaassa toimiva lääkäri voi tarvittaessa tarkistaa olennaiset perusterveystietosi potilastietojen yhteenvedosta, mikä voi kriittisessä tilanteessa jopa pelastaa henkesi. Tietojen saatavuus parantaa saamasi terveydenhuollon laatua, sillä lääkäri voi esimerkiksi nähdä, oletko allerginen jollekin lääkeaineelle, tai tarkistaa viimeaikaista terveydentilaasi koskevat tiedot.

Miten palvelut toimivat?

Kun EU-kansalainen matkustaa asuinmaastaan toiseen EU-maahan (ns. ”matkustusmaahan”) missä tahansa tarkoituksessa, hän voi saada lääkkeensä kyseisen maan apteekista ilman paperireseptiä, sillä lääkemääräyksen tiedot voidaan siirtää sähköisesti maasta toiseen. Matkustusmaassa toimiva farmaseutti näkee tietokoneeltaan asuinmaassa toimivan lääkärin kirjoittaman sähköisen lääkemääräyksen ja voi sen perusteella myydä määrätyn lääkkeen.

Kun EU-kansalainen matkustaa asuinmaastaan toiseen EU-maahan ja joutuu yllättäen käymään siellä lääkärissä, matkustusmaassa toimiva lääkäri voi tarkistaa potilastietojen yhteenvedosta tärkeät potilaan terveydentilaa koskevat tiedot. Niiden avulla lääkärin on helpompi tarjota sopivaa hoitoa, välttää mahdolliset riskit esimerkiksi allergioiden suhteen ja ylittää kielimuuri. Potilastietojen yhteenveto korvataan myöhemmässä vaiheessa eurooppalaisella sähköisellä potilaskertomuksella, joka sisältää kattavammat terveystiedot.

Jotta palvelut voivat toimia asianmukaisesti, kansalaisille ilmoitetaan ennen matkustamista, ovatko heidän terveystietonsa luovutettavissa sähköisten rajatylittävien palveluiden välityksellä. Joissain maissa kansalaisten on annettava nimenomainen suostumus terveystietojen rajatylittävään luovuttamiseen. Kaikissa tapauksissa matkustusmaassa toimivat farmaseutit ja lääkärit voivat nähdä terveystiedot vain, jos niiden rajatylittävä luovuttaminen on sallittu. EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla on toteutettu tarvittava IT-infrastruktuuri, joka mahdollistaa sujuvan tiedonvaihdon.

Missä maissa sähköiset rajatylittävät terveyspalvelut ovat jo käytettävissä?

Palveluita otetaan asteittain käyttöön seuraavissa 25 EU-maassa: Suomi, Viro, Tšekki, Luxemburg, Portugali, Kroatia, Malta, Kypros, Kreikka, Belgia, Ruotsi, Itävalta, Italia, Unkari, Irlanti, Puola, Saksa, Ranska, Espanja, Slovenia, Liettua, Slovakia, Latvia, Bulgaria ja Alankomaat.

[Europa-verkkosivustolta](#) voit tarkistaa, missä maissa palvelut ovat tällä hetkellä käytettävissä.

Muut maat liittyvät mukaan vähitellen ja vuoteen 2025 mennessä edellä lueteltujen 25 EU-maan pitäisi ottaa käyttöön toinen näistä palveluista tai molemmat. Näiden maiden asukkaat voivat siis matkustaa mihin tahansa näistä maista tietäen, että sähköiset lääkemääräykset ja potilastietojen yhteenveto ovat tarvittaessa käytettävissä.

Miten henkilötiedot suojataan?

Sähköisiä rajatylittäviä palveluita käytettäessä henkilötietoja käsitellään ja ne suojataan aina voimassa olevan EU-lainsäädännön sekä asuinmaan ja matkustusmaan nykykäytäntöjen mukaisesti.

Joissain **asuinmaissa** terveystietojen rajatylittävä luovuttaminen on sallittu lainsäädännössä eikä se vaadi potilaalta mitään lisätoimia. Joissain muissa asuinmaissa potilaan on annettava luovuttamiseen nimenomainen suostumus, toisin sanoen allekirjoitettava tietosuojaselostetta muistuttava asiakirja. Asuinmaasta riippuen suostumuksen voi antaa joko ottamalla yhteyttä hoitavaan lääkäriin tai sähköisesti kirjautumalla kansallisten viranomaisten ylläpitämään verkkoportaaliin.

Jos asuinmaasi edellyttää suostumuksen antamista ja jos et anna sitä ennen matkalle lähtöä tai matkan aikana mobiiliportaalin kautta, ulkomailla toimiva farmaseutti tai lääkäri ei voi nähdä terveystietojasi.

Sinua voidaan lisäksi pyytää allekirjoittamaan tietosuojaselostetta muistuttava asiakirja **matkustusmaassa** ennen kuin kyseisen maan farmaseutti tai lääkäri voi nähdä terveystietosi. Terveystietojen luovuttamisessa käytetään suojattua viestintäkanavaa ja tiedot ovat vain sellaisten terveydenhuollon ammattilaisten (lääkärien tai farmaseuttien) nähtävissä, jotka ovat tunnistautuneet selvästi ja turvallisesti ja joilla on valtuudet nähdä tietosi. Tiukat tietoturvatimet takaavat, että muut henkilöt eivät pääse näkemään terveystietojasi.

Mitä minun on tehtävä, jotta terveystietojani voidaan luovuttaa ulkomaille?

1. Asuinmaastasi riippuen saatat joutua tarkistamaan ennen matkalle lähtöä lääkärisi tai kansallisen potilasportaalin kautta, ovatko terveystietosi automaattisesti luovutettavissa sähköisten rajatylittävien palveluiden välityksellä vai tarvitseeko sinun antaa luovuttamiseen erillinen suostumus. Jos voit muokata terveystietojasi verkossa, anna suostumus sähköisesti noudattaen saamiasi ohjeita.
2. Muista ottaa matkalle mukaan asiakirja, jolla voit todentaa henkilöllisyytesi selvästi (ks. jäljempänä oleva kysymys).
3. Anna tarvittaessa suostumus terveystietojen luovuttamiseen, jotta matkustusmaan farmaseutit ja lääkärit voivat nähdä ne.

Voinko käyttää matkustusmaassa samoja terveyspalveluita kuin maan kansalaiset?

EU-kansalainen, joka sairastuu yllättäen oleskellessaan toisessa EU-maassa tilapäisesti, on oikeutettu kaikkiin sellaisiin terveyspalveluihin, joiden antamista ei voida lykätä kotiinpaluuseen. Sinulla on samanlainen oikeus terveydenhuoltoon kuin matkustusmaassa vakuutetuilla henkilöillä. Eurooppalainen sairaanhoitokortti kannattaa ottaa mukaan aina ulkomaille matkustaessa. Kortti

todistaa, että sinut on vakuutettu EU-maassa, ja helpottaa maksu- ja korvausmenettelyitä. Jos sinulla ei ole korttia tai jos sitä ei ole mahdollista käyttää, sinulta ei voida silti evätä hoitoa. Saatat kuitenkin joutua maksamaan hoidosta matkustusmaassa ja hakemaan siitä korvausta matkan jälkeen.

Mitä asiakirjoja minun on otettava mukaan, kun käyn ulkomailta apteekissa tai lääkärissä?

Kun ostat lääkkeitä ulkomaisesta apteekista tai käyt lääkärissä ulkomailta, tarvitset mukaan asiakirjan, jolla voit todentaa henkilöllisyytesi selvästi. Jokaisessa maassa on määritelty erikseen, millaisella asiakirjalla potilaan on todennettava

henkilöllisyytensä ostaessaan lääkkeitä sähköisellä lääkemääräyksellä. Tarkista sähköisen terveydenhuollon kansallisesta yhteyspisteestä, mikä asiakirja kelpaa henkilöllisyystodistukseksi.

En osaa farmaseutin kieltä. Miten farmaseutti saa oikeat tiedot lääkäriltäni?

Matkustusmaassa toimiva farmaseutti näkee sähköisen lääkemääräyksen omalla kielellään; lisäksi hänellä on nähtävissään sähköisen lääkemääräyksen alkuperäinen,

esimerkiksi suomenkielinen, versio. Lääkärisi kirjoittama lääkemääräys näkyy siis farmaseutin järjestelmässä molemmilla kielillä.

Mistä tiedän, miten lääkkeet on otettava?

Lääkkeen käyttöohje (pakkausseloste) on luettavissa matkustusmaankielellä ja mahdollisesti myös muilla kielillä. Potilaskohtaiset ohjeet ovat

saatavilla potilaan kielellä, ja farmaseutti selittää parhaalla mahdollisella tavalla, miten lääkkeet tulee ottaa.

Saanko lääkkeitä korvauksen matkan jälkeen ja miten korvausta haetaan?

Ostaessasi lääkkeitä ulkomailla sinun on maksettava niiden hinta kokonaisuudessaan. Voit hakea määrätystä lääkkeestä korvausta matkan jälkeen asuinmaasi sairausvakuutuslaitokselta

– Suomessa Kelasta. Korvausta voidaan myöntää tai se voidaan evätä kansallisen sairausvakuutusjärjestelmän ehtojen mukaisesti. (*)

Reseptini on ihan tavallinen. Miksi en saa lääkettä apteekista ulkomailla?

Valitettavasti täytyy varmuutta siitä, että tietty resepti on varmasti toimitettavissa, ei ole. Ulkomailla apteekin lääkevalikoima saattaa olla suppeampi kuin asuinmaassasi ja lääke voi puuttua apteekista eikä korvaavaa lääkettä ole saatavilla. Voi olla myös niin, ettei lääkkeellä ole

myyntilupaa kyseisessä maassa. Farmaseutti voi myös kieltäytyä toimittamasta lääkettä johtuen kyseisen maan lääkevaihtosäännöistä. Ulkomailla apteekki toimittaa lääkkeen maan oman lainsäädännön mukaisesti.

En saanut lääkettä ulkomaisesta apteekista, mutta tarvitsen lääkkeen nopeasti. Mitä teen?

Pyydä reseptiä matkustusmaassa toimivalta lääkäriltä.

Olen EU-kansalainen. Matkustin toiseen EU-maahan ja sain sieltä sähköisen lääkemääräyksen. Voinko ostaa määrättyt lääkkeet asuinmaastani?

Et voi. Lääkkeitä ei voida myydä tällaisen lääkemääräyksen perusteella asuinmaassasi sähköisiä rajatylittäviä palveluita käyttäen.

Jos sait paperilääkemääräyksen ja jos lääkemääräys sisältää tarvittavat tiedot, lääkkeet voi ostaa asuinmaassasi toimivasta apteekista.

Voinko käydä ostamassa lääkkeitä toisen puolesta, esimerkiksi lapseni tai puolisoni puolesta?

Toisen puolesta asioidessasi sinun on noudatettava kunkin maan säännöksiä. Käytännöissä voi olla eroja riippuen kansallisista säännöksistä, joilla tietosuojalainsäädäntö on pantu voimaan kussakin maassa. Lisäksi maasta ja tilanteestasi riippuen sinua voidaan pyytää esittämään myös muita asiakirjoja, joilla voit todistaa, että sinulla on valtuudet asioida toisen henkilön puolesta,

kuten henkilöllisyystodistus, syntymätodistus, jos asioit alaikäisen puolesta, tai valtakirja. Voi olla, että joissain maissa toisen puolesta asioiminen ei ole mahdollista tällaisissa tilanteissa.

ASUINMAASSA TOIMIVAT LÄÄKÄRIT

Voivatko kaikki matkustusmaan lääkärit nähdä potilaan terveystiedot automaattisesti? Tarvitseeko minun ilmoittaa, että potilaani on matkustamassa?

Matkustusmaassa toimivat valtuutetut lääkärit ja farmaseutit voivat maansa lainsäädännön mukaisesti nähdä potilaan terveystiedot vain, jos ne ovat luovutettavissa sähköisten rajatylittävien palveluiden välityksellä. Joissain asuinmaissa kansalaisten täytyy antaa luovuttamiseen nimenomainen suostumuksensa. Toisissa asuinmaissa potilaan terveystietojen sähköinen rajatylittävä luovuttaminen on sallittu lainsäädännössä, jolloin luovuttaminen ei vaadi potilaalta lisätoimia. Joka tapauksessa matkustusmaassa toimivat farmaseutit ja lääkärit voivat nähdä terveystiedot vain, jos asuinmaa on mahdollistanut niiden sähköisen rajatylittävän luovuttamisen.

Lisäksi joissain matkustusmaissa lainsäädäntö voi vaatia, että lääkärin ja farmaseuttien on pyydettävä potilasta allekirjoittamaan tietosuojaseloste ennen kuin he voivat käsitellä potilaan tietoja.

Kerro potilaillesi, että heillä on mahdollisuus antaa suostumus terveystietojensa sähköiseen rajatylittävään luovuttamiseen joko sinun välitykselläsi tai kansallisen portaalin välityksellä, mikäli maasi lainsäädäntö edellyttää sitä. Lääkäri ei tarvitse ilmoittaa potilaan matkustusaikeista. Joka jäsenvaltiossa on erillinen kansallinen portaali. Tarkista oman maasi portaali sähköisen terveydenhuollon kansallisen yhteyspisteen laatimasta tiedotusmateriaalista, joka opastaa kertomaan sähköisten rajatylittävien palveluiden saatavuudesta. Jos et ole saanut perehdytystä, ota yhteyttä sähköisen terveydenhuollon kansalliseen yhteyspisteeseen.

Millä kielellä sähköinen lääkemääräys on kirjoitettava?

Kirjoita sähköinen lääkemääräys omalla kielelläsi. Kun potilas menee matkustusmaassa apteekkiin, farmaseutti näkee sähköisen lääkemääräyksen

sekä alkuperäisellä kielellä että matkustusmaan kielellä. Digitaalinen infrastruktuuri kääntää lääkemääräyksen automaattisesti.

Mitä tietoja potilastietojen yhteenveto sisältää?

Potilastietojen yhteenveto voi sisältää seuraavat potilasta koskevat kliiniset tiedot:

- Riskitiedot ja allergiat
- Kliininen historia (rokotukset, aiemmat sairaudet ja leikkaukset, joista on yli puoli vuotta)
- Nykyinen terveydentila (tämänhetkiset sairaudet, lääkinnälliset laitteet ja implantit, lääkitys, hoitosuositukset ja leikkaukset, joista on alle puoli vuotta)
- Sosiaalinen historia
- Raskaushistoria (tarvittaessa)
- Fyysiset havainnot
- Diagnostiset tutkimukset

Yhteenvedon ei ole pakko sisältää kaikkia näitä tietoja. Joissain tilanteissa siis vain osa tiedoista voi olla saatavilla. Tietojen puuttuminen voi johtua esimerkiksi siitä, että tiedot eivät olleet saatavilla järjestelmissä, että tietoja ei voitu kääntää muille kielille tai että potilaasta ei ole tietoja.

Sähköisen terveydenhuollon kansallinen yhteispiste on laatinut perehdytyksen potilastietojen yhteenvedon lukemiseen. Jos et ole saanut perehdytystä, ota yhteyttä sähköisen terveydenhuollon kansalliseen yhteispisteeseen.

MATKUSTUSMAASSA TOIMIVAT LÄÄKÄRIT

Miten tarkistan potilaan henkilöllisyyden ennen potilastietojen yhteenvedon avaamista?

Joka maassa on määritelty, millä asiakirjoilla potilas voi todentaa henkilöllisyytensä pyytäessään sähköistä rajatylittävää palvelua (potilastietojen yhteenvedoa tai sähköistä lääkemääräystä).

Tarkista sähköisen terveydenhuollon kansallisesta yhteyspisteestä, mikä asiakirja sinun on pyydettävä potilaalta tämän henkilöllisyyden todentamiseksi.

Miten voin tutustua ulkomaan kansalaisen potilastietojen yhteenvedoon?

Kun olet kirjautunut sisään sairaalan tietojärjestelmään ja tarkistanut potilaan henkilöllisyyden, pyydät pääsyä potilaan tietoihin, joita digitaalinen infrastruktuuri ylläpitää. Jos tiedot eivät ole luovutettavissa rajatylittävien palveluiden välityksellä, järjestelmä ilmoittaa siitä.

Ennen kuin tutustut potilastietojen yhteenvedoon vastaanottokäynnin yhteydessä, sinun on kerrottava potilaalle, miten hänen terveystietojaan käsitellään matkustusmaassa. Mikäli maasi

tietosuojalainsäädäntö edellyttää sitä, sinun on myös pyydettävä potilasta allekirjoittamaan uusi tietosuojaseloste.

Jos potilastietojen yhteenvedoa ei saada avattua, järjestelmä antaa virheviestin ja kertoo virheen syyn. Yksi syy voi olla se, että potilas ei antanut suostumusta terveystietojensa rajatylittävään luovuttamiseen ennen matkalle lähtöä. Kehota potilasta ottamaan yhteyttä hoitavaan lääkäriinsä matkan jälkeen ja suorita vastaanottokäynti tavalliseen tapaan.

Millä kielellä potilastietojen yhteenvedo on luettavissa? Mitä jos en ymmärrä kyseistä kieltä ja potilas tarvitsee kiireellistä hoitoa?

Kun avaat potilastietojen yhteenvedon sairaalan tietojärjestelmän kautta, voit lukea sen sekä potilaan kielellä että oman maasi kielellä. Digitaalinen infrastruktuuri toteuttaa käännöksen automaattisesti. Potilastietojen yhteenvedosta saattaa puuttua tietoja, jos ne eivät ole saatavilla

potilaan asuinmaassa tai jos niitä ei ole voitu kääntää.

Jos jostain syystä et ymmärrä potilastietojen yhteenvedossa olevia tietoja, toteutat vastaanottokäynnin tavalliseen tapaan.

MATKUSTUSMAASSA TOIMIVAT LÄÄKÄRIT

Mitä jos potilas saapuu päivystykseen mutta ei saa asianmukaista hoitoa, koska hänen tietonsa eivät olleet ajan tasalla? Kuka on vastuussa?

Mikäli potilastietojen yhteenveto ei ole hätätapauksessa käytettävissä (esimerkiksi koska potilas ei muistanut antaa suostumusta asuinmaassaan ennen matkalle lähtöä), päivystysyksikkö toteuttaa potilaan hoidon

parhaalla mahdollisella tavalla ilman yhteenveton tietoja. Mikäli potilaalle aiheutuu hoidosta haittaa, siitä on vastuussa jäsenvaltio, jossa hoitotoimenpiteet on toteutettu.

Miten ulkomainen potilas maksaa saamistaan terveysterveyspalveluista?

Jos EU-kansalainen saa välttämätöntä terveydenhoitoa käyttäen eurooppalaista sairaanhoitokorttia, hoitoon sovelletaan samoja maksuja kuin maassa vakuutettujen kansalaisten hoitoon. Jos eurooppalaista sairaanhoitokorttia tai

S2-lomaketta (lupa suunniteltuun sairaanhoitoon) ei ole mahdollista käyttää, potilaan on ensin maksettava hoidosta ja haettava siitä korvausta asuinmaastaan jälkikäteen. (*)

MATKUSTUSMAASSA TOIMIVAT FARMASEUTIT

Miten tarkistan potilaan henkilöllisyyden?

Jokaisessa maassa on määritelty erikseen, millaisella asiakirjalla potilaan on todennettava henkilöllisyytensä ostaessaan lääkkeitä sähköisellä lääkemääräyksellä. Tarkista sähköisen

terveydenhuollon kansallisesta yhteyspisteestä, mitä asiakirjaa voit pyytää potilaalta tämän henkilöllisyyden todentamiseksi.

Miten voin tutustua potilaan tietoihin?

Kun olet kirjautunut sisään apteekin tietojärjestelmään ja tarkistanut potilaan henkilöllisyyden, pyydät pääsyä potilaan tietoihin, joita digitaalinen infrastruktuuri ylläpitää. Jos tiedot eivät ole luovutettavissa rajatylittävien palveluiden välityksellä, järjestelmä ilmoittaa siitä.

Ennenkuintutustutsähköiseenlääkemääräykseen, sinun on kerrottava potilaalle, miten hänen terveystietojaan käsitellään matkustusmaassa. Mikäli maasi tietosuojalainsäädäntö edellyttää sitä, sinun on myös pyydettävä potilasta

allekirjoittamaan uusi tietosuojaseloste.

Jos sähköistä lääkemääräystä ei saada avattua, järjestelmä antaa virheviestin ja kertoo virheen syyn. Yksi syy voi olla se, että potilas ei antanut suostumusta terveystietojensa rajatylittävään luovuttamiseen ennen matkalle lähtöä. Tässä tapauksessa sinun on kehoitettava potilasta joko kirjautumaan kansalliseen verkkoportaaliin suostumuksen antamiseksi tai ottamaan yhteyttä hoitavaan lääkäriin matkan jälkeen potilaan asuinmaan käytännöistä riippuen.

Mitä tietoja voin nähdä?

Voit nähdä sähköisestä lääkemääräyksestä hallinnollisia tietoja, jotka koskevat potilasta ja lääkkeen määrännyttä terveydenhuollon ammattilaista, lääkemääräyksen varmentamista,

määrätyn lääkkeen tunnistamista ja lääkemääräykseen liittyviä tietoja, kuten potilastietoja, jotka sinun on tarpeen tietää.

Voinko ottaa tarvittaessa yhteyttä potilaan lääkäriin?

Potilaan asuinmaassa toimivan lääkemääräyksen kirjoittaneen lääkärin yhteystiedot löytyvät

sähköisestä lääkemääräyksestä, joten voit ottaa häneen yhteyttä tarvittaessa.

MATKUSTUSMAASSA TOIMIVAT FARMASEUTIT

Millä kielellä potilaan tiedot ovat luettavissa?

Kun haet tietojärjestelmästä potilaan sähköistä lääkemääräystä, saat sen potilaan kielellä ja omalla kielelläsi. Digitaalinen infrastruktuuri

kääntää sähköisen lääkemääräyksen kielellesi automaattisesti. Jos joitain tietoja ei voida kääntää, ne puuttuvat käännetyistä lääkemääräyksestä.

Millä kielellä neuvon potilasta ja ohjeistan lääkkeen käytössä?

Voit lukea potilaan sähköisen lääkemääräyksen omalla kielelläsi; lisäksi näet alkuperäisen sähköisen lääkemääräyksen, joka on potilaan kielellä. Myös alkuperäinen lääkemääräys voi sisältää sinulle hyödyllisiä tietoja, joten voit katsoa myös sen läpi. Kun selität potilaalle, miten lääkettä

käytetään, sinun on tehtävä se omalla kielelläsi tai jollain muulla mahdollisesti osaamallasi kielellä parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi lääkkeen käyttöohje (pakkausseloste) voi olla saatavilla useilla kielillä.

Miten lääke korvataan? Täytyykö potilaan maksaa lääkkeestä, vaikka omassa maassani se on korvattava? Mitä jos lääke on korvattava potilaan maassa mutta ei minun maassani?

Ulkomailla potilaan on aina maksettava lääkkeen hinta kokonaisuudessaan. Hän voi hakea määrätystä lääkkeestä korvausta matkan jälkeen asuinmaansa sairausvakuutuslaitokselta.

Korvausta voidaan myöntää potilaan kansallisen sairausvakuutusjärjestelmän ehtojen mukaisesti. (*)

#DIGITALHEALTH

* https://ec.europa.eu/health/ehealth/electronic_crossborder_healthservices_fi

(*) Edellä kerrotut lääkkeiden korvaamista koskevat tiedot viittaavat rajatylittävää terveydenhuoltoa koskevan direktiivin 2011/24/EU säännöksiin. Lisätietoa asetuksen (EY) N:o 883/2004 mukaisesta sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta terveydenhuollon tarjoamisen ja korvausten osalta on osoitteessa <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=fi&catId=849>